

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 18.3.2010
Sayı: 277

17.03.2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun
Teklifimiz aşağıda sunulmaktadır.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Oğuz Oyan
İzmir Milletvekili

T.B.M.M. BAŞKANLIĞI				
Yakın Komisyon		Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler		
Esas Komisyon		Plan ve Bütçe		
Tarih: 01 Nisan 2010		F. No: 2/651		
Md.Y.	Müdür	D.Bşk.	G.Sek.Y.	Gen.Sek.
16	16/11	16	16	16
BAŞKAN				

GEREKÇE

5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun 18/2/2009 tarihinde kabul edilerek yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun 1 inci maddesiyle 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa geçici madde 8 eklenerek, 2008 ve 2009 yıllarında kısa çalışma için yapılan başvurulara münhasır olmak üzere, 4447'nin ek 2 inci maddesinde kısa çalışma için öngörülen üç aylık süre altı aya çıkarılmış, kısa çalışma ödeneği miktarı %50 arttırılmış ve kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemelerin işsizlik ödeneği süresinden düşülmeyeceği hükmü getirilmiştir. Ayrıca, bu maddede öngörülen ödenek miktarı aynı kalmak kaydıyla, kısa çalışma süresini altı ay daha uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkili kılınmış; ancak bu dönemde kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler, başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülür denilerek bir kısıtlamaya gidilmiştir.

2009 yılı uygulamaları, bu düzenlemenin çok yerinde olduğunu ancak yürürlük süresinin geçici olması bakımından önemli bir yetersizlik taşıdığını göstermiştir. Nitekim bu nedenle, bir Bakanlar Kurulu Kararıyla söz konusu geçici düzenlemeden 2010 yılının ilk altı ayında da yararlanılması imkanının getirildiği öğrenilmiştir.

Ancak uygulama verilerinin açıkça gösterdiği gibi, geçici düzenlemeye başvuru süresinin 6 ay daha uzatılmasının da çok palyatif ve yetersiz kalacağı, soruna çare olamayacağı açıktır. Nitekim TARİŞ Pamuk İpliği Fabrikası işçilerinin Türkiye'nin gündemine yansıyan çözümsüzlükleri bunun sadece küçük bir örneğidir. Bu nedenle kanun teklifimizde iki ayrı düzenleme getirilmektedir.

Birincisi, geçici madde 8'in kalıcı maddeye dönüştürülmesi yani 4447'nin ek 2 inci maddesi yerine geçirilmesi sağlanmaktadır. Bunun nedeni, kısa çalışma uygulamasının eski haliyle hiçbir işlerlik kazanamamış olmasıdır. Nitekim, 2005-2007 döneminde bu ödeneye hak kazanan kişi sayısı 278'i aşamamış, 2008'de söz konusu geçici maddenin yılın son aylarındaki başvuruları kapsaması nedeniyle 650'ye çıkabilmiştir. Ama uygulamanın asıl işlerlik kazandığı dönem 2009 yılı olup bu yılda 508 bin 253 kişi kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilmiştir. Ocak 2010'da da 32 760 kişi gene uygulamadan yararlanmaya hak kazanmıştır. Bütün bu artışlara rağmen kısa çalışma ödeneğinden yapılan ödeme miktarı, 2005 ile Ocak 2010 arasında sadece 173 milyon TL düzeyinde olup bunun İşsizlik Sigortası Fonu'nun kaynak girişleri toplamı olan 52 milyar 585 milyon TL içindeki payı sadece ve sadece binde 3,3'ten ibarettir! O halde, kriz dönemi aşılsa bile bu uygulamanın geçici düzenleme haliyle kalıcı olarak yürürlükte kalmasında prim ödeyen işçilerin haklarını korumak ve Anayasanın sosyal devlet ilkesine uymak bakımından sayısız yararlar bulunmaktadır.

Teklifimizin birinci maddesinde ayrıca, maddede öngörülen ödenek miktarı aynı kalmak kaydıyla, kısa çalışma süresini altı ay daha uzatmaya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkili kılınmaktadır. Mevcut düzenlemeden bir diğer farklılık olarak da, ikinci altı aylık dönemdeki kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemelerin de işsizlik ödeneği süresinden düşülmemesi sağlanmaktadır.

Öte yandan, Teklifimizin ikinci maddesiyle getirilen geçici düzenlemeyle ise, istihdam sorunları aşılmaya kadar -ki bu süreyi Orta Vadeli Programın sonuna yani 2012 yılı sonuna kadar götürmekte yarar vardır- kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin üçüncü bir altı aylık süreye yayılması yani altı ay daha uzatılması teklif edilmektedir. Ancak, bu dönemde kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemelerin, başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülmesi hükmü getirilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

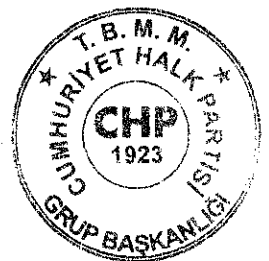
Madde 1: Geçici madde 8'in kalıcı maddeye dönüştürülmesi yani 4447'nin ek 2 inci maddesi yerine geçirilmesi sağlanmaktadır. Bunun nedeni, kısa çalışma uygulamasının eski haliyle hiçbir işlerlik kazanamamış olmasıdır. Nitekim, 2005-2007 döneminde bu ödeneye hak kazanan kişi sayısı 278'i aşamamış, 2008'de söz konusu geçici maddenin yılın son aylarındaki başvuruları kapsaması nedeniyle 650'ye çıkabilmiştir. Ama uygulamanın asıl işlerlik kazandığı dönem 2009 yılı olup bu yılda 508 bin 253 kişi kısa çalışma ödeneğinden yararlanabilmiştir. Ocak 2010'da da 32 760 kişi gene uygulamadan yararlanmaya hak kazanmıştır. Bütün bu artışlara rağmen kısa çalışma ödeneğinden yapılan ödeme miktarı, 2005 ile Ocak 2010 arasında sadece 173 milyon TL düzeyinde olup bunun İşsizlik Sigortası Fonu'nun kaynak girişleri toplamı olan 52 milyar 585 milyon TL içindeki payı sadece ve sadece binde 3,3'ten ibarettir! O halde, kriz dönemi aşılsa bile bu uygulamanın geçici düzenleme haliyle kalıcı olarak yürürlükte kalmasında prim ödeyen işçilerin haklarını korumak ve Anayasanın sosyal devlet ilkesine uymak bakımından sayısız yararlar bulunmaktadır.

Teklifimizin birinci maddesinde ayrıca, maddede öngörülen ödenek miktarı aynı kalmak kaydıyla, kısa çalışma süresini altı ay daha uzatmaya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkili kılınmaktadır. Mevcut düzenlemeden bir diğer farklılık olarak da, ikinci altı aylık dönemdeki kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemelerin de işsizlik ödeneği süresinden düşülmemesi sağlanmaktadır.

Madde 2: Teklifimizin ikinci maddesiyle getirilen **geçici** düzenlemeyle ise, istihdam sorunları aşıncaya kadar -ki bu süreyi Orta Vadeli Programın sonuna yani 2012 yılı sonuna kadar götürmekte yarar vardır- kısa çalışma ödeneğinden yararlanma süresinin üçüncü bir altı aylık süreye yayılması yani altı ay daha uzatılması teklif edilmektedir. Ancak, bu dönemde kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemelerin, başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülmesi hükmü getirilmektedir.

Madde 3: Yürürlük maddesidir.

Madde 4: Yürütme maddesidir.

İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun ek 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 2- Bu Kanuna göre sigortalı sayılan kişileri hizmet akdine tabi olarak çalıştıran işveren; genel ekonomik kriz veya zorlayıcı sebeplerle işyerindeki haftalık çalışma sürelerini geçici olarak önemli ölçüde azaltması veya işyerinde faaliyeti tamamen veya kısmen geçici olarak durdurması halinde, durumu derhal gerekçeleri ile birlikte Türkiye İş Kurumuna, varsa toplu iş sözleşmesi tarafı sendikaya bir yazı ile bildirir. Talebin uygunluğunun belirlenmesine ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yukarıda belirtilen nedenlerle işyerinde geçici olarak en az dört hafta işin durması veya kısa çalışma hallerinde işçilere çalıştırılmadıkları süre için işsizlik sigortasından kısa çalışma ödeneği ödenir. Kısa çalışma süresi, zorlayıcı sebebin devamı süresini ve herhalde altı ayı aşamaz. İşçinin kısa çalışma ödeneğine hak kazanabilmesi için, çalışma süreleri ve işsizlik sigortası primi ödeme gün sayısı bakımından işsizlik ödeneğine hak kazanma şartlarını yerine getirmesi gerekir.

Günlük kısa çalışma ödeneğinin miktarı, işsizlik ödeneği miktarı % 50 oranında artırılarak ödenir. Kısa çalışma ödeneğinden yararlananlara ait sigorta primlerinin aktarılması ve sağlık hizmetlerinin sunulmasına ilişkin işlemler 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununda belirtilen esaslar çerçevesinde yürütülür.

Bu maddede öngörülen ödenek miktarı aynı kalmak kaydıyla, kısa çalışma süresini altı ay daha uzatmaya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilidir. Kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülmez.

Zorlayıcı sebeplerle işyerinde faaliyetin tamamen veya kısmen geçici olarak durması halinde, kısa çalışma ödeneği ödemeleri 4857 sayılı İş Kanununun 24 üncü maddesinin (III) numaralı bendinde ve aynı Kanunun 40 ıncı maddesinde öngörülen bir haftalık süreden sonra başlar.

MADDE 2- 4447 sayılı Kanunun geçici 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 8- 2010, 2011 ve 2012 yıllarına münhasır olmak üzere, ek 2 nci maddenin ikinci fıkrasında öngörülen ödenek miktarı aynı kalmak kaydıyla, kısa çalışma süresini üçüncü bir dilim olarak altı ay daha uzatmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ancak, bu dönemde kısa çalışma ödeneği olarak yapılan ödemeler, başlangıçta belirlenen işsizlik ödeneği süresinden düşülür.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü

T.C. CUMHURİYETİ
CUMHURİYETİ
GRUP BAŞKANLIĞI